

Årsplan Valby Barnehage

Barnehageåret 2020/2021

Innhold

Velkommen til Valby Barnehage!	3
.....	Feil! Bokmerke er ikke definert.
Åpningstider, plandager og feriedager	3
Kontaktinformasjon	4
Visjon	5
Barnehagens verdigrunnlag.....	6
Barnehagens innhold og samfunnsmandat.....	7
Barnehagens læringsmiljø	7
Demokrati, mangfold og likestilling	7
Bærekraftig utvikling.....	8
Livsmestring og helse	9
Kosthold i Valby Barnehage:	9
«Oppmerksomt nærvær» i barnehagen	10
Ansvar og roller.....	11
Arbeidsmåter	11
Digital praksis	11
Lek, læring, omsorg og danning	12
Omsorg	12
Lek.....	13
Læring	14
Danning - å styrke barnas karakter	15
Årets tema.....	16
Mangfold	17
Medvirkning	18

Samarbeide mellom hjem og barnehage	19
Foreldres medvirkning.....	19
Samarbeidsutvalget.....	19
Overganger	20
Ny i barnehagen.....	20
Overgangen fra liten til stor avdeling	20
Overgangen fra barnehage til skole	20
Barnehagen som pedagogisk virksomhet.....	21
Dokumentasjon – grunnlaget for refleksjon og læring.....	21
Barnehagens fagområder	21
Kommunikasjon, språk og tekst	22
Kropp, bevegelse, mat og helse	22
Kunst, kultur og kreativitet	22
Natur, miljø og teknikk.....	23
Etikk, religion og filosofi.....	23
Nærmiljø og samfunn.....	23
Antall, rom og form.....	24
1-2 åringen i barnehagen (Bjørneroa).....	25
2-3 åringen i barnehagen (Stjerner)	26
3-4 åringen i barnehagen(Måner)	26
4-5 åringen i barnehagen (Soler).....	28
Barnehagens samarbeid med andre.....	29

Velkommen til Valby Barnehage!

Innerst i Sølvstråveien på Valby finner du Valby Barnehage. Her holder vi til, med Valby Skole på den ene siden, og flotte skogsområder på den andre.

Vi er en liten barnehage med kun to avdelinger. Totalt har vi plass til ca 40 barn. Til å være en liten barnehage har vi god plass både inne og ute. Uteområdet er variert, og vi har gode turmuligheter til alle årstider. Vi har også tilgang til skolens spesialrom, som for eksempel gymsal, skolekjøkken, musikkrom og mediatek.

Valby Barnehage ligger under kommunalområdet «Kultur og Oppvekst med kommunalsjef Jan Erik Norder som øverste leder.

Virksomhetsleder for kommunale barnehager er: Anja Sterner - anja.sterner@larvik.kommune.no

Åpningstider, plandager og feriedager

- Barnehagens åpningstid er 06.45 – 17.00
- Vi har fem planleggingsdager i året, datoene kan endres med 14. dagers varsel. I år er planleggingsdagene satt til:
  - Fredag 2. oktober 2020
  - Mandag 4. januar 2021
  - Fredag 14. mai 2021
  - Mandag 14 juni og tirsdag 15 juni 2021
- Julaften, nyttårsaften og onsdag før Skjærtorsdag stenger barnehagen kl 12.00.
- Barnehagen er etter vedtak stengt de tre siste ukene i juli. Dette året er det **uke 28, 29 og 30**. Alle kommunale barnehager er stengt disse ukene.

Kontaktinformasjon

Styrer: Charlotte Liebe

Mail: charlotte.liebe@larvik.kommune.no

Mobil: 48 28 54 05

Pedagog Røyskattroa
Inger Ramsdalen

Assistenter Røyskattroa
Hege Gloppe
Lisbeth Strand

Røyskattroa mobil:

98 25 33 05

Pedagoger Bjørneroa
Mona Skau Carlsen
Trine Sletten

Assistenter Bjørneroa
Laila Beate Berntsen
Trine Karlsen

Bjørneroa mobil:

98 23 02 60

«Har jeg det bra med meg selv, får jeg det bra sammen med andre»

Vi i Valby Barnehage tenker at selve grunnmuren i barns liv bør være selvfølelsen, og den skal være GOD! Å ha en god selvfølelse vil si at man vet inni seg hver dag at «jeg er bra nok, akkurat som jeg er». En god og realistisk selvfølelse gir barna større mulighet til tilfredshet, gode skoleresultater og solide sosiale relasjoner. Det gir barnet økt styrke til å stå i mot gruppepress, og økt mot til å si i fra om urett. Derfor ønsker vi i Valby Barnehage å jobbe mot å styrke hvert enkelt barns selvfølelse.

For oss i hverdagen betyr det at:

1. Vi skal skape trygge relasjoner
2. Vi skal anerkjenne hverandre
3. Vi skal lytte til hverandre
4. Vi skal trene på, og veilede hverandre i, sosiale ferdigheter
5. Vi skal være gode rollemodeller for hverandre
6. Vi skal gi hverandre ROS
7. Vi skal motivere hverandre til å prøve, og gi hverandre muligheten til å feile.
8. Vi skal gi hverandre utfordringer, og støtte hverandre underveis
9. Vi skal vise omsorg for alt levende

Konkrete handlinger knyttet til dette vil være å:

- Observere situasjoner slik at vi får med oss hele bildet.
- Være oppmerksom på hvordan vi snakker med og om barn
- Veilede barn til riktig handling, og alltid gå inn i situasjoner med undring
- Være deltagende i barnas hverdag, også i lekesituasjoner
- Planlegge, og tilpasse, aktivitetene til grupper og individer
- Være åpne for forslag og nye tanker
- Være oppdater på metoder og forskning fra tilknytningspsykologi

Barnehagens verdigrunnlag

”Respekt, likeverd og utfordringer i et omsorgsfullt og fargerikt felleskap”

Barnehagens pedagogiske grunnsyn og barnehagens visjon dannet utgangspunktet for valg av grunnverdier høsten 2014. Både verdiene og visjonen skal representere møtene vi har hver dag mellom barn og voksne.

I vårt pedagogiske grunnsyn ligger det at vi møter alle med respekt for den de er, og den kultur de representerer. Alle skal få ros, støtte og oppmerksomhet i hverdagen. Vi legger vekt på at alle får utfordringer de er i stand til å mestre, både som gruppe, og individuelt. Vi skal vise omsorg for hverandre og behandle hverandre hensynsfullt.

For oss henger det pedagogiske grunnsynet, verdiene og visjonen vår nært sammen med begrepene anerkjennelse, respekt og likeverd.

Alle HelART barnehager har valgt sine grunnverdier. Disse verdiene er sentrale for utarbeiding av regler og konsekvenser, og de skal synes i hverdagen. I Valby Barnehage har vi valgt følgende grunnverdier, og utarbeidet våre definisjoner av dem:

SAMARBEID: Vi jobber mot et felles mål, og hjelper og støtter hverandre underveis

SELVKONTROLL: Vi tar oss tid til å tenke gjennom det vi sier og gjør i møte med andre, og er gode rollemodeller

RESPEKT: Vi anerkjenner andres væremåte og godtar dem slik som de er

Barnehagens innhold og samfunnsmandat

Barnehagens virke reguleres av «Lov om barnehager» og «Rammeplan for barnehagen».

Rammeplanen sier følgende om barnehagens verdigrunnlag og samfunnsmandat:

Barndommen har en egenverdi og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barnas utvikling. Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og danning som et grunnlag for allsidig utvikling.

Barnehagens læringsmiljø

For å skape et godt læringsmiljø har vi utarbeidet rutiner som beskriver hvordan vi jobber for at læringsmiljøet skal være bra. Disse rutinene ligger på hjemmesidene våre. Sentralt i rutinene er forutsigbarhet, god organisering, engasjerte voksne og anerkjennelse. Vi har også utarbeidet en mobbeplan som forteller noe om hvordan vi jobber for å motvirke utenforskap, og hvordan vi håndterer mobbing som oppstår.

Tiltak:

August og september er «bli kjent» måneder der vi bruker god tid på sosialt samspill

Vi har egen vennskapsuke i midten av september som avsluttes med en vennskapsdag

Vi har vennskapssamlinger der vi bruker læringsmateriell som «kanin og pinnsvin» eller ART – ferdigheter som utgangspunkter

Vi har gruppedager og gruppesamlinger som gjør at vi møter barna på det nivået de er. Dette skaper også en fin tilhørighet med en mindre gruppe barn.

Demokrati, mangfold og likestilling

I dagens samfunn møter barn tidlig et mangfold. Barn skal gjennom oppholdet i barnehagen oppleve at det finnes mange måter og tenke, handle og leve på. Det er viktig at barna opplever at alle blir lyttet til og at de får medvirke i egen hverdag. Barnehagen skal oppmuntre barna til nysgjerrighet og respekt for andres tanker og meninger.

I Valby Barnehage skal alle oppleve å være like mye verdt uavhengig av kjønn, hudfarge, tanker eller religion. Vi reflekterer over hvordan vi møter barna, og at vi møter dem på en måte som styrker deres gode egenskaper fremfor prestasjoner og for eksempel klær.

Tiltak:

Vi snakker om ulike religioner i forbindelse med høytider

Vi respekterer de spørsmål og tanker som kommer frem i samlinger

Vi lar barna velge mellom for eksempel forskjellige aktiviteter. Vi tar barnas forslag med i planleggingen

Vi møter barna med «så hyggelig å se deg» på morgenen

Vi reflekterer over hvile ord vi benytter til ulike kjønn – sier vi «fin» og «søt» til jenter og «kul» og «tøff» til gutter?

Bærekraftig utvikling

Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden slik vi kjenner det. Bærekraftig utvikling handler om at mennesker i dag får dekket sine grunnleggende behov uten å ødelegge fremtidige generasjoners muligheter til å dekke sine. Barnehageåret 2020/2021 har hver avdeling valgt seg ut noen av FNs bærekraftsmål de ønsker å jobbe med gjennom året.

Tiltak:

Gjenbruk – vi spør foresatte dersom vi trenger for eksempel flasker, sokker osv. til bruk i prosjekter. Vi har en «gjenbrukssentral» i kjelleren
Vi har kjøkkenhage slik at barna får oppleve å høste av naturen på en god måte
Vi fokuserer på miljøaspektet når vi har prosjekter, for eksempel lærer vi om plast i havet når vi har om «vann»
Vi plukker med oss søppel når vi er på tur
Vi fokuserer på å lære barna å kun ta til seg det de tror de klarer å spise opp av mat
Vi lager mat av det vi finner i kjøleskapet/skapet for å unngå å kaste mat
Vi sorterer søppel
Vi ordsetter det vi gjør, og bruker «fremmedord» som bærekraftig i hverdagsspråket
Vi bruker stoffposer når vi sender vått tøy med hjem
Vi har turdager der vi lærer om natur, og undere oss over årstidenes variasjoner

Livsmestring og helse

En viktig del av barnehagens innhold er å ha en helsefremmende funksjon som forebygger og utjevner sosiale forskjeller. Gjennom ulike aktiviteter skal barnehagen fremme barns fysiske og psykiske helse.

Personalet skal:	Tiltak:
Barnehagen skal bidra til barns trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing	Fokus på utvikling av barns selvfølelse og alle rutiner vi har utarbeidet gjennom dette Mobbeplan
Barnehagen skal være et trygt og utfordrende sted der barna kan prøve ut ulike sider ved samspill, felleskap og vennskap.	Spesielt fokus på vennskap i august og september Vennskapsuke
Barna skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser	Egen rutine for barns læringsmiljø som beskriver hvordan vi håndterer konflikter. Fokuserer på barnas følelser og COS/tilkynningspsykologi Gir barna ansvar for de oppgavene de selv mestrer hverdagen, for eksempel fylle vannflaskene selv, sette inn i oppvaskmaskinen, kle på seg osv
Barnehagen skal være en arena for daglig fysisk aktivitet og barns bevegelsesglede og motorisk utvikling	Variert og utfordrende uteområde Låner gymsal en gang i uka Varierer mellom grovmotorisk og finmotorisk aktivitet som tilbys Har et grovmotorisk rom med tjukkas, store myke klosser osv.
Måltider og matlaging skal gi barna grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevaner	Barna får all mat i barnehagen Varm mat to ganger i uka Frukt og grønt til alle måltider – minimum en gang daglig. Fokus på varierte smaksopplevelser Kjøkkenhage og urtehage med bærbusker
Personalet skal ha et bevisst forhold til at barna kan være utsatt for omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep	Personalet kjenner sitt ansvar i forhold til bekymringsmeldinger Har fokus på drøfting i personalgruppen Godt samarbeid med for eksempel barnevern

Kosthold i Valby Barnehage: Kosthold i barnehagen handler både om kunnskap om matvarer, men også om måltidsglede og samspill rundt matbordet. Å få erfare hvilken mat som bygger opp kroppen, erfaringer med ulike råvarer, smaker og konsistenser, og å lære hvordan man setter sammen et balansert måltid. Vi er opptatt av et variert kosthold med god tilgang på frukt og grønt, og serverer dette til alle måltider.

«Oppmerksomt nærvær» i barnehagen

Barn i dag lever i en mer stresset verden enn tidligere. Spesielt i skolehverdagen kommer det tydelig frem at mange barn syns det er utfordrende å finne ro og konsentrasjon. Oppmerksomt nærvær er best kjent som «mindfulness» blant oss voksne, og handler om å øve seg på å være tilstede i virkeligheten slik den er, her og nå. Det innebærer å legge inn pauser og å gire ned, men også å kjenne på ubehag og sortere ut det vi bør fokusere på. Oppmerksomt nærvær øver opp evnen til selvregulering, empati og relasjonskompetanse. Alle disse egenskapene er egenskaper vi ønsker at barna våre skal inneha som voksne, og som er en del av barnehagens dannelsesprosess.

Personalet skal:	Tiltak:
Barna skal ha mulighet til ro, hvile og avslapning i løpet av barnehagedagen	Aktiviteter som perling og mandalas. Enkle yoga øvelser i samling.
Barna skal møtes med empati, og selv få mulighet til å videreutvikle egen empati.	Pusteøvelser: «Se pusten», «ballongpust» og «skulderpust». Oppmerksom lytting på tur. Gående meditasjon. Såpeboblelek.
Støtte og oppmuntre barna til å vise omsorg for andre, og selv kunne ta i mot omsorg	Berøre og massere hverandre med hender, fjær eller steiner.
Avslappingsstund en fets gang i uka i «inneperiodene»	Dempet belysning og rolig musikk på Bølgerommet

Ansvar og roller

Alle som arbeider i barnehagen har et felles ansvar for å nå de mål og krav rammeplanen setter. Likevel har barnehageeier, styrer og pedagogisk leder et ekstra ansvar i forhold til gjennomføring og planlegging av pålagte pedagogiske aktiviteter. For at dette skal være gjennomførbart forutsetter det at alle som jobber i barnehagen kjenner målet med arbeidet og selv er interessert i barnas individuelle utvikling.

Barnehagen er en lærende organisasjon og personalet skal jevnlig drøfte og reflektere rundt faglige problemstillinger. I barnehagen foregår oftest planlegging og refleksjon på planleggingsdager, personalmøter og avdelingsmøter. Det er avgjørende for barnehagens kvalitet at disse møtene gjennomføres, og er så effektive som mulig.

Styrer har det daglige ansvaret for barnehagen, både det pedagogiske, administrative og personalmessige. Styrer har ansvar for at alle får brukt sin kompetanse og følger opp planlegging og gjennomføring av barnehagens innhold.

Den pedagogiske lederen har ansvar for å iverksette pedagogiske planer, samt veilede øvrig personal ved behov.

Arbeidsmåter

Gjennom barnehagens arbeidsmåter søker barnehagen å gjennomføre de rammer som settes av gjeldende lovverk og retningslinjer. Det er pedagogene som velger arbeidsmåte ut i fra barnas interesser, pedagogiske mål, progresjon og mestring.

Digital praksis

Digitale verktøy er en arbeidsmåte som også har inntatt barnehagen. Det er pedagogen avgjørelse om når det er hensiktsmessig å bruke digitale verktøy i læringen. Samtidig har vi alle et ansvar om å skape barn som er kritiske og ansvarlige i arbeidet med digitale kilder, og i digitale samfunn.

Personalet skal:

Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal dette støtte opp om barns læringsprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø.

Tiltak:

Verktøyene brukes hensiktsmessig i pedagogiske sammenhenger.
Smart Board, iPad og PC blir brukt i forhold til ulike tema og med ulike intensjoner
Barna får bruke og utforske og leke seg med de digitale verktøyene vi har som læringsverktøy
Bruke Programmerings Roboter til lek og utforsking

Lek, læring, omsorg og danning

Rammeplanen beskriver omsorg som en forutsetning for trygghet og trivsel. Barn skal oppleve å bli sett, forstått og respektert for den de er. Har barna behov for hjelp og støtte skal de få det. Progresjonen for disse områdene finner dere i beskrivelsen av de ulike aldersgruppene i barnehagen. Det er viktig å presisere at det man lærer som 1-2åring fremdeles ligger der hos 5-6åringen, og at ingen barn er like. Barns utviklingstrinn er ulike, og det ene er ikke nødvendigvis mer normalt enn det andre!

Omsorg

Barnehagens ansatte har en yrkesetisk forpliktelse til å handle omsorgsfullt overfor alle barn i barnehagen. Dette stiller krav om oppmerksomhet og åpenhet overfor det unike hos hvert enkelt barn. En omsorgsfull relasjon er preget av lydhørhet, nærhet, innlevelse og evne til samspill. For å oppnå dette må voksne være oppmerksomme på barna til enhver tid, og tilstede i situasjonen med barna. Gode sosiale ferdigheter læres best i samspill med andre, og i situasjoner der trygge voksne kan veilede ved behov. Evne og mulighet til utfoldelse i lek er med på å utvikle et godt forhold til andre. Gjennom lek og aktiviteter legger vi grunnlaget for undring, læring og utvikling av selvfølelse. Vi ønsker å gi spillerom slik at prosjekter utvikler seg underveis, og har utspring i barns fantastiske spørsmål. Som fersk i barnehagen skal man oppleve at den voksnes fokus ligger på tilknytning, trygghet og forutsigbarhet. De voksne skal ha god kunnskap om tilknytningspsykologi og hovedoppgaven er å trygge barn (og foreldre). Etter hvert vil omsorgsbildet gå over til å bli en tosidig kommunikasjon og veiledning, der voksne støtter og oppmuntrer barns utvikling, for så å gå over i refleksjoner hos 5-6åringen som skal møtes med anerkjennelse og respekt.

Personalet skal:	Tiltak:
Ivareta barnets behov for fysisk omsorg, inkludert ro og hvile.	Vi skaper rom for avslapning og ro.
Ivareta barns tilknytning og trygghet	Alle barn har en primærkontakt og en tilknytningsperson
Vise åpenhet, varme og interesse for hvert barn	Personalet reflekterer jevnlig rundt egen relasjon til enkeltbarn
Være lydhøre for barnas behov og møte dette med sensitivitet	Personalet trener jevnlig på å være sensitive omsorgspersoner

Lek

Leken har en verdi i seg selv, og er en grunnleggende livs- og læringsform for barn. Fordi leken har mange ulike uttrykksformer fører den til forståelse og vennskap på tvers av alder, språk og kulturell bakgrunn. Rammeplanen for barnehager sier at leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og at barnehagen skal lage gode vilkår for lek, og inspirere til ulike typer lek både ute og inne. Leken er en arena for utvikling og læring, og for sosialt språk og samhandling. Lek er med andre ord en av våre viktigste arbeidsmetoder!

Personalet skal:	Tiltak:
Organisere rom, tid og lekemateriell for å inspirere til ulike typer lek.	Perioder med «fri lek» der voksne er aktive og støtter opp om leken og utviklingen. Ulike rom for ulik lek, disse rommene endres i løpet av året ut i fra barnas interesser.
Fremme et inkluderende miljø der alle barna kan delta i lek og erfare glede i lek	Aktive voksne sørger for at alle er med på en lek og/eller setter i gang lek. Lekegrupper/leketrening ved behov
Observere, analysere, støtte og delta i lek på barnas premisser	Regelmessig tider for å kartlegge og observere dette. Ta hensyn til barnas ønsker og behov
Veilede barna på en god måte i de situasjonene leken fører til uheldige samspillmønstre	Vi bruker rutinen vår for et godt læringsmiljø

Læring

Rammeplanen beskriver barnehager som et inspirerende miljø som støtter opp om barns lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Gjennom lek skal barnehagen introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper. Barn lærer gjennom hele kroppen, derfor skal barna få benytte hele kroppen og sansene sine i læringssituasjonene.

I barnehagen skjer læring både på formelle og uformelle arenaer. De formelle arenaene er de pedagogisk planlagte læringssituasjonene, og de uformelle er hverdagssituasjonene som skjer «her og nå». Vi skiller ikke mellom uformelle og formelle læringssituasjoner fordi begge har pedagogisk hensikt, og opptrer ofte samtidig innenfor korte tidsrammer. Likevel skal alle formelle læringssituasjoner være planlagt og dokumentert. Læring i barnehagen er alltid preget av samspillet mellom barn og voksne, det er derfor viktig at vi har en anerkjennende holdning overfor barns nysgjerrighet.

Personalet skal:	Tiltak:
Legge til rette for helhetlige læringsprosesser som fremmer trivsel og allsidig utvikling	Prosjektarbeid der barna medvirker
Fremme et inkluderende læringsmiljø/lekemiljø	Rutiner for godt læringsmiljø og innspill til lek gjennom prosjekter
Være oppmerksomme på barnas interesser og engasjement Utvide barnas erfaringer og sørge for progresjon og utvikling Støtte barnas refleksjoner og skape forståelse og mening sammen med barna.	Alle innspill fra barna lyttes til å taes i betraktning. Planer endres for å fremme interesse og engasjement.

Danning - å styrke barnas karakter

Karakterdannelse handler om å bli gitt et ansvar, øve på å fullføre en oppgave selv om den ikke var morsom, ta egne avgjørelser (og stå for dem), og å takle ubehag (både fysisk og psykisk). Karakter er en slags indre robusthet som hjelper til med å håndtere motgang, kriser, stress og tvil. Det gir styrke til å takle spenninger og motsetninger uten å bryte sammen. Andre ord som brukes om karakter er resilience og indrestyring. I bunn og grunn handler det om å bli trygg på seg selv, og at man kan noe og tilfører noe, har rett til noe og et ansvar for det man gjør.

Det er viktig å gi barn erfaringer med dette, de må få hjelpe til, de må få gjøre selv, de må få prøve seg – og så ta ansvaret for det som skjer, de må få ta valg, de må få kjenne på alle følelser – både gode og vonde. Vårt ansvar er å gjøre dem bevisst på det som skjer, og gi dem verktøy til å håndtere dette på en god måte. For å klare dette må vi som voksne i barnehagen alltid være «pålogget» barna, og oppmerksomme på de signaler som sendes ut. Vi må la barna gjøre selv og gi dem god veiledning i tråd med de rutinene som er avtalt.

Personalet skal:	Tiltak:
Tilrettelegge for meningsfulle opplevelser og støtte barnas identitetsutvikling og positive selvforståelse	Barn i Valby Barnehage oppmuntres til ansvar og selvstendighet
Synliggjøre og verdsette ulike behov, meninger og perspektiver i felleskapet. Følge opp disse	Barnesamtaler med de eldste barna. Ethiske dilemmaer.
Utfordre barns tenkning og invitere dem til utforskende samtaler	Prosjektarbeid i grupper
Fremheve mangfold og ulikhet som et grunnlag for opplevelser, utforskning og læring	Tema for året er mangfold

«Jeg er meg!»

Larvik Kommune ble våren 2018 deltakere i et forebyggende folkehelseprosjekt. Prosjektet skal nå praktiseres i barnehagehverdagen og heter «Jeg er meg!». Prosjektet er et forebyggende og helsefremmende prosjekt mot seksuelt missbruk av barn. Valby Barnehage var så heldige at vi fikk være med fra starten av prosjektet, og dette vil fortsatt være en stor del av det vi satser på kommende barnehageår. Det vil komme løpende informasjon om prosjektet hele året.

«Jeg er meg!» prosjektet vil ha en ukentlig aldersinndelt samling, tema og innhold vil presenteres på månedsplanen og andre kommunikasjonsarenaer barnehagen har. Det vil bli holdt en utstilling på våren der dere får sett på hva vi har gjort i prosjektet.

For å skape en helhet har vi også knyttet prosjektet opp mot enkelte av FNs bærekraftsmål.

Mangfold

Befolkningen i Norge består av et rikt mangfold på flere områder. Begrepet «mangfold» omfatter ikke kun de som har annen kulturell bakgrunn, det omfatter alle barn og voksne i Norge – ingen av oss er like! Ulike interesser, tankesett, religioner, verdier, språk, kultur og mattradisjoner gir oss en unik mulighet til å utvide vår egen horisont dersom vi er åpne for nye impulser.

Personalet i barnehagen må gi rom for det mangfoldet som finnes blandt barna, og la hvert barn være unikt. Å gå sin egen vei, eller å tenke annerledes enn alle de andre, ses på som en styrke og en mulighet til ny kunnskap for alle. Likevel er det viktig at vi alle har en basis av sosiale ferdigheter som legger grunnlaget for samspill med andre. Kvaliteten på samspillet, leken, omsorgen og læringen i barnehagen er avgjørende for utvikling av barnas mangfold. Ved å dyrke mangfoldet kan vi sammen skape en felleskultur der det er rom for alle, og der inkludering og respekt blir kjerneverdier

Tiltak:

Voksne må være bevisst sin oppgave som rollemodeller i barnegruppen. Hvordan vi møter og språksetter mangfold setter en standard for hvordan barna møter hverandre.

God tilknytningskompetanse er avgjørende for hvordan vi møter andre mennesker. Barna utvikler sin identitet i møte med andre, og identiteten preges i stor grad av hvordan andre ser på oss.

All kompetanse skal ses på som «gyldig» kompetanse, og personalet må vise nysgjerrighet og anerkjennelse for de ressurser barnet viser

Å synliggjøre mangfoldet er viktig for barnet og familiens følelse av å bli respektert. Dette kan gjøres gjennom bilder hjemmefra, ord på flere språk, markering av høytider osv. Å vise frem mangfoldet på veggene gir mulighet til refleksjoner, læring og anerkjennelse for og av alle.

Det er viktig at vi reflekterer rundt hvilket lekemateriell vi tilbyr barna. Finnes det for eksempel dukker med ulik hudfarge? Utkledningsklær tilpasset samfunnets mangfold? Interiør som reflekterer mangfoldet (for eksempel bilder av mennesker i ulike situasjoner uavhengig av hudfarge, religion og funksjonsevne)

Ulike matretter og smaker bør være en del av hverdagen. Barna skal gis muligheten til å utforske mangfoldet av smaker som finnes i verden

Alle skal gis mulighet til å fortelle om sin hverdag, sine feiringer eller sine tradisjoner.

Medvirkning

Barn har rett til å si sin mening om egen hverdag, og disse meningene skal vektlegges i vår planlegging. Det er vår oppgave å sørge for at alle barn, uavhengig av alder og forutsetninger, gis mulighet til å medvirke. Det handler om å bli sett, hørt og respektert, men det handler ikke om å alltid få viljen sin.

Noe av det viktigste vi kan gjøre for å utvikle barns selvfølelse er å anerkjenne barnet. Barnet skal føle seg lyttet til, sett, elsket og være betydningsfull. Gjennom å gi barn anerkjennelse for deres meninger, tanker og uttrykk, skapes en positiv selvfølelse, som igjen er med på å forhindre mobbing og manglende empati.

Hvordan praktiseres medvirkning i barnehagen? Det viktigste vi voksne kan gjøre for å sikre medvirkning er å være tilstede for barna, observere og lytte til deres meninger om hverdagen. Vi må ta dem med på diskusjoner, og gi dem mulighet til å komme med innspill i samlingsstund og samtaler. Medvirkning handler ikke om at barn skal få bestemme, men om at vi voksne skal ta hensyn til barnas meninger når vi planlegger deres hverdag!

«Barn skal ikke, og bør ikke, alltid få viljen sin, men la dem ALLTID få utrykke sine følelser!»

(Petra Krantz Lindgren)

Samarbeide mellom hjem og barnehage

Valby Barnehage vektlegger å ha et tillitsfullt forhold til foreldre, preget av forståelse og åpenhet. Vi ønsker informasjon om barn og foreldres behov, og oppnår dette gjennom daglig kontakt. Foreldre vil alltid kunne få informasjon om hvordan dagen har vært for barnet, dersom de ønsker det. I tillegg tilbys alle foreldre samtaler med pedagog to ganger pr. år, og oftere ved behov.

Foreldre vil finne informasjon om barnehagen og dens aktiviteter gjennom årsplanen, månedsplanen og hjemmesiden vår.

Foreldres medvirkning

Også foresatte har rett til å medvirke til sine barns hverdag. Hver høst gjennomfører vi et foreldremøte der foresatte oppmuntres til å medvirke til barnas hverdag gjennom praktiske oppgaver. Vi gjennomfører foreldresamtaler høst og vår der foreldre kommer med tilbakemeldinger, og setter alltid pris på tilbakemeldinger i hverdagen.

Samarbeidsutvalget

Samarbeidsutvalget (SU) består av fire representanter fra foreldrene. En leder, en kasserer og to varamedlemmer. SU er med på drøftinger som gjelder barnehagens drift og aktiviteter, og skal godkjenne barnehagens årsplan. Det avholdes minimum to SU møter i løpet av et år.

Dersom du som foresatt har noe å ta opp med barnehagen kan SU være behjelpelig med dette. SU er også ansvarlig for enkelte arrangementer i løpet av året, som juletreffest og sommeravslutning. Barnehagen har en representant fra hver avdeling med i SU, styrer fungerer som møteleder og sekretær. Ved avstemminger er det kun SUs leder, kasserer og avdelingenes representanter som har stemmerett.

Årets SU er:

Bjørneroa: Mona Skau Carlsen

Røyskattroa: Lisbeth Strand

Overganger

I løpet av den første tiden i livet opplever barna mange overganger og mye nytt. Det største er kanskje overgangen fra hjem til barnehage. Underveis i oppveksten skal de både bytte avdeling og begynne på skole. Barnehagen har som oppgave å gjøre disse overgangene så myke som mulig for både barn og foreldre.

Ny i barnehagen

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet får en god og trygg start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse tid og rom slik at barnet blir kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og andre barn.

Valby barnehage har en korteste tilvenningstid på tre dager, men denne tilpasses ved behov. Alle får en primærkontakt som følger dem tett den første tiden, og vi oppdaterer foreldrene jevnlig på hvordan dagen går.

Å bli kjent med nye voksne og resten av barnehagen skjer gradvis og på barnets premisser.

Overgangen fra liten til stor avdeling

De aller fleste barna i Valby Barnehage er godt kjent på hele huset. Det er åpne dører mellom avdelingene både før og etter kjernetiden, vi er også sammen ute. De barna på Bjørneroa som skal bytte avdeling, vil på vårparten være mer og mer deltagende i aktivitetene på Røyskattroa. Ved oppstarten i august vil barna ha mulighet for å veksle litt mellom Bjørneroa og Røyskattroa for å gjenopprette tryggheten de hadde i barnehagen før ferie.

Overgangen fra barnehage til skole

Oppvekstområdet Tjølling har et veldig godt samarbeid når det gjelder overgangen mellom barnehage og skole. Barnehagene har jevnlig møtepunkter gjennom året som sørger for at alle ser et kjent fjes første skoledag, dette er vi stolte av! Disse møtepunktene avtaler vi i løpet av september 2020.

Dette skoleåret vil vi følge de nye rutinene for overgangen mellom barnehage og skole satt av Larvik Kommune våren 2020. Dette innebærer et tettere samarbeid mellom barnehager og skole, og ikke minst skole og foresatte. For mer informasjon se www.larvik.kommune.no

For det enkelte barn vil skolebesøk og det å bli trygg på hva skolen er viktig. De barna som begynner på Valby Skole vil bli godt kjent der, de barna som begynner på andre skoler vil gjennom kjennskapet til Valby Skole bli trygg på hva en skole er. Alle skolene i Larvik har overgangsrutiner som følges og som skal gjøre barna kjent med skolen før skolestart i august.

Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes, disse prosessene bør foreldre medvirke til.

Dokumentasjon – grunnlaget for refleksjon og læring

I barnehagen skal dokumentasjon være en kilde til en reflekterende praksis for de ansatte, såkalt pedagogisk dokumentasjon. Det kan være bilder, observasjonslogger, film eller praksisfortellinger som gir oss en god mulighet til å reflektere kritisk til måten vi organiserer hverdagen på. Slike refleksjoner gir muligheter til endring på barnas premisser og er et viktig ledd i barns medvirkning.

Dokumentasjon via bilder, tegninger og små dagsrapporter er også et viktig treffpunkt mellom barnehage og foresatte, for å gi et innblikk i barnas hverdag.

Når vi gjennomfører aktiviteter vil pedagogene på forhånd lage en plan der målet med aktiviteten, gjennomføringen og evaluering av gjennomføringen står sentralt. Disse didaktiske planene vil være gjenstand for refleksjon for stadig å forbedre den pedagogiske praksisen.

Jevnlig tar vi opp en historie, et bilde eller en etisk utfordring på avdelingsmøte og personalmøte som vi reflekterer rundt pedagogisk.

I likhet med alle kommunale barnehager i Larvik Kommune benytter Valby Barnehage seg av "Alle med" som kartleggingsverktøy. Dette er et verktøy som tar for seg ulike utviklingsområder, og kartlegger hvor langt i utviklingen barnet er kommet. Dette gir et godt utgangspunkt for foreldresamtalene, og det gir barnehagen en mulighet til å avdekke eventuelle utfordringer barnet måtte ha. Skjemaet fylles ut kontinuerlig, og alle voksne som er sammen med barnet er involvert i utfyllingen.

Barnehagen vil jevnlig reflektere rundt barnas læringsmiljø, og vi evaluerer arbeidet grundig i januar og juni. Vi tar da utgangspunkt i årshjul, timeplan, månedsplaner og årsplanen for å evaluere hva vi har gjennomført og reflektere rundt selve gjennomføringen.

Barnehagens fagområder

For å lette vår planlegging av varierte og allsidige dager er rammeplanen delt inn i syv fagområder. Disse syv fagområdene er i stor grad de samme som barna senere vil møte i skolen. Vi jobber gjerne med flere fagområder samtidig fordi aktivitetene innbyr til dette. For eksempel jobber vi gjerne samtidig med fagområdene «kropp, bevegelse og helse», «antall, rom og form» og «kommunikasjon, språk og tekst» gjennom matlaging. Her lærer vi om hva som er bra for kroppen vår å spise, samtidig som vi lærer om for eksempel målenheter og tidsperspektiv og benytter hverdagsbegreper i samspill med andre.

Vi har prosjektuker der vi jobber tverrfaglig med alle fagområdene.

Kommunikasjon, språk og tekst

De senere årene har det kommet tydelige signaler fra Kunnskapsdepartementet om at språkutvikling, språkmiljø og språkstimulering er et viktig fundament for videre læring. Å skape et godt språkmiljø påvirker dermed både barnas nåtid og fremtid. Tidlig og god språkstimulering er en viktig del av barnehagens innhold, både den verbale og den non verbale kommunikasjonen skal på plass for å få et rikt språk. Rammeplanen sier at barnehagen skal bidra til at barna får utvikle og utforske sin språkforståelse, språkkompetanse og mangfold av kommunikasjonsformer. Barna skal møte ulike språk, språkformer og dialekter gjennom rim, regler, sanger, litteratur og tekster fra samtid og fortid. Lek med språk, symboler og tekst skal stimulere til språklig nysgjerrighet og utvikling.

Barnehageåret 2020/2021 vil Valby Barnehage øke sitt fokus på språkutvikling gjennom bruk av rim og regler i hverdagen. Vi vil få veiledning av språkpedagog Gro Svolsbru som vil veilede oss på hvordan vi skal tilrettelegge hverdagen på avdelingen best mulig for å øke tospråklige barns språkutvikling best mulig. Vi er med i Språkkommune prosjektet

Kropp, bevegelse, mat og helse

I løpet av småbarnsalderen tilegner barnet seg grunnleggende motoriske ferdigheter: kroppsbeherskelse, fysiske egenskaper, vaner og en innsikt i hvordan de kan ivareta egen helse. Barn er kroppslige, de uttrykker seg gjennom kroppen. De minste barna kommuniserer gjennom kroppsspråk, og legger grunnlaget for sosial kompetanse i kroppslig lek med andre barn. Barnehagens oppgave er å gi barna variert erfaring både når det gjelder kroppslig utfoldelse, friluftsliv og sunt kosthold.

Tiltak i arbeidet med kropp, bevegelse, mat og helse

Fysisk økt en dag i uka – enten ute eller inne
Materiell til fysisk aktivitet er lett tilgjengelig
Egnet rom til dans, putelek osv er tilgjengelig
Vi har varm mat to ganger pr. uke og matlaging på skolekjøkken

Kunst, kultur og kreativitet

Gjennom arbeid med kunst, kultur og kreativitet skal vi bidra til at barna styrker og utvikler sin kulturelle identitet, tar i bruk fantasi og kreativitet, og utvikler sin evne til å bearbeide og kommunisere opplevelser og inntrykk. Vi ønsker at barn skal få kunnskap om, og opplevelser med, både dagens kultur og den gamle norske kulturarven. I samfunnet vårt finner vi mange spennende kulturinnslag, og vi vil legge vekt på å bli kjent med kulturer som er representert i barnehagen. Det er også viktig å gi barna erfaringer med ulike materialer og uttrykksmåter, og barna skal selv skal få være med på å definere hva kunst og kultur er.

De kommunale barnehagene mottar også i år tilbud fra Larvik Kulturskole. En gang pr. uke kommer de til barnehagen og holder musikkksamling.

Natur, miljø og teknikk

Naturen gir rom for et mangfold av opplevelser og aktiviteter til alle årstider og i all slags vær. Gjennom slike opplevelser skal barn bli kjent med planter, dyr, landskap, årstider og vær. Å ferdes i naturen skal være en glede! En glede man ønsker å ivareta, og som gir rom for innsikt i miljøvern og samspill i naturen.

Når vi ferdes i naturen gir det rom for spennende spørsmål og fysiske eksperimenter som må utforskes. Hva skjer når is smelter til vann? Er det forskjell på mengde vann i is og snø? Hvorfor er det så lite fuglelyder på vinteren? Hvorfor blir bladene gule på høsten? Disse spørsmålene skal følges opp og ønskes velkommen av alle i barnehagen.

Å ta vare på den fine naturen vår er en viktig del av dette fagområdet. Vi skal lære barn å kildesortere søppel, ta vare på omgivelsene og gi dem et innblikk i at alt henger sammen.

En del av dette fagområdet er også teknikk. Her ligger det at barna skal få kjennskap til teknikk som er vanlig i dagens samfunn. I år kommer vi til å omforme «bølgerommet» til et motorisk og teknisk rom. Her vil det ligge en del materiell til motorisk aktivitet, samtidig som alle våre «tekniske duppeditter» skal få bo her. SmartBoard, ipader og de ulike programmeringsrobotene våre skal ha fast tilholdssted her og brukes jevnlig.

Etikk, religion og filosofi

Respekt for menneskeverd og natur, nestekjærlighet og tilgivelse, likeverd og solidaritet er verdier som kommer til uttrykk i mange religioner og livssyn, og som er forankret i menneskerettighetene. Norge er i dag et multireligiøst og flerkulturelt samfunn. Barnehagen skal reflektere og respektere det mangfoldet som er representert i barnegruppen, samtidig som den skal ta med seg verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon.

Gjennom å være gode rollemodeller skal voksne gi barna verdier som respekt, menneskeverd og tilgivelse. Det skal gis rom for refleksjon, og tid til undring. En viktig del av dette fagområdet er jobbing med sosiale ferdigheter. For oss betyr det arbeidet vårt med HeIART og SMART – oppvekst, i tillegg til alle hverdagssituasjonene der vi skal fremstå som gode forbilder for barna.

Nærmiljø og samfunn

Barns opplevelse av medvirkning i barnehagen er barnets første erfaring med et demokratisk samfunn. For at barna skal forstå demokrati er det viktig at vi voksne har fokus på barnets stemme, barnets meninger og demokratiske avgjørelser. Barnet skal også oppleve at alle stemmer er like mye verdt uavhengig av kjønn, alder og etnisitet, men også at i et demokrati er det flertallet som bestemmer.

Videre er vår oppgave å sørge for at barna møter verden med nysgjerrighet, og legger til rette for gode erfaringer i nærmiljøet. Barnets nærmiljø vil vokse i takt med barnets alder. De aller minste har nok med å bli kjent i området rundt barnehagen, mens de største også vil få oppleve bussturer i Larviksområdet.

Barnehagen deltar på lokale kulturbegivenheter:

- Påskeutstilling i Stavern
- Juletrepynting i Sentrum
- VIS dagen i Bøkeskogen
- Ulike arrangementer fra Larvik Museum og Larvik Bibliotek

Antall, rom og form

Gjennom lek, eksperimentering og aktiviteter i hverdagssituasjoner utvikler barna sin matematiske kompetanse. Barn er tidlig opptatt av telling og sammenhenger, og matematikk omgir oss hele livet. Allerede som nyfødt bruker barnet formgjenkjenning for å skille mammas ansikt fra andre ansikter.

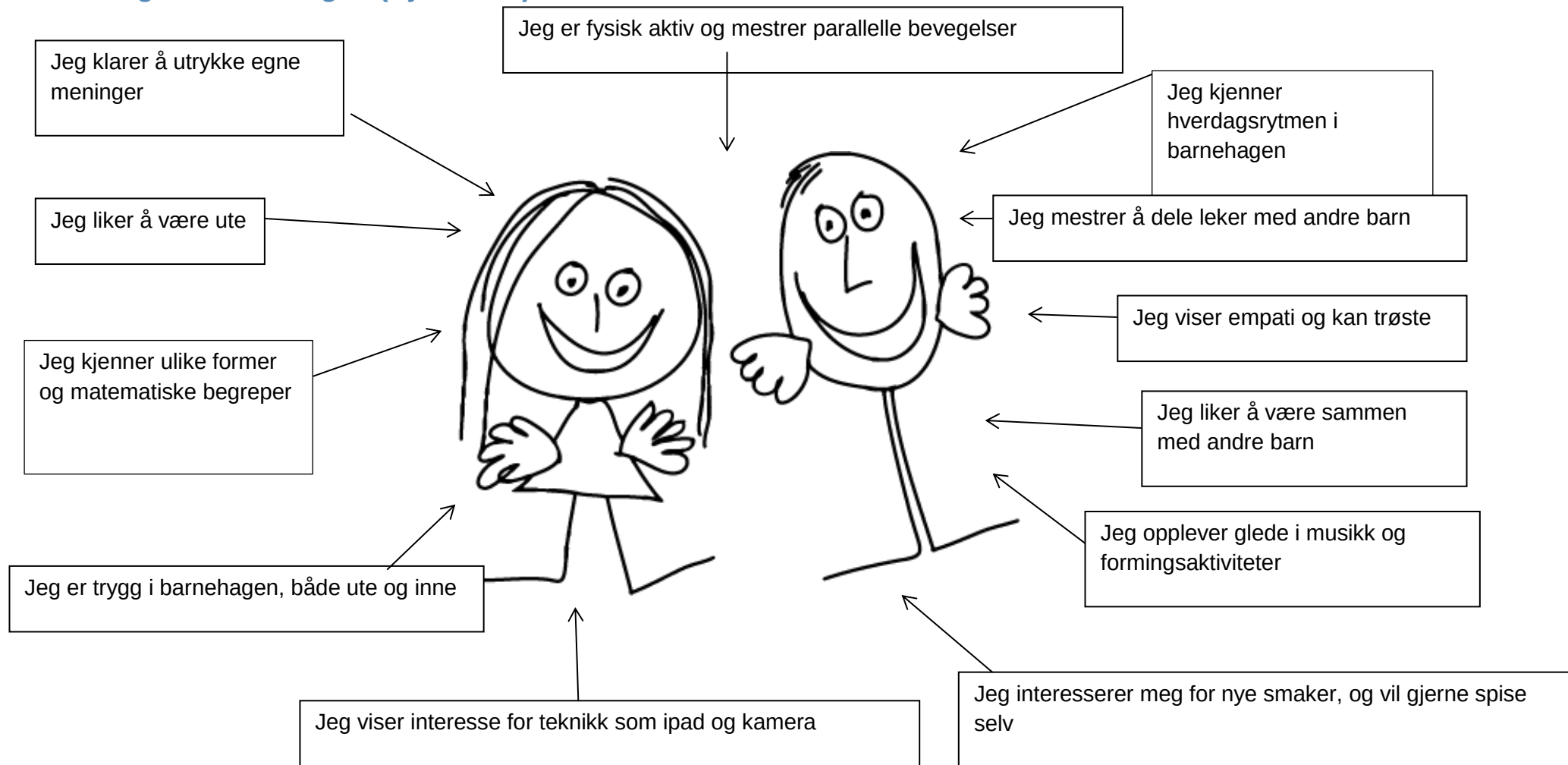
Gjennom lek utfordrer barna sine egne og andres matematiske begreper. De matematiske begrepene brukes til å skape balanse, sammenheng og orden i hverdagen, noe som igjen blir en drivkraft i samspill med andre.

For barn er matematikk lek og moro. Det er telling, lokalisering, måling, former og logiske resonnementer, i samspill med andre!

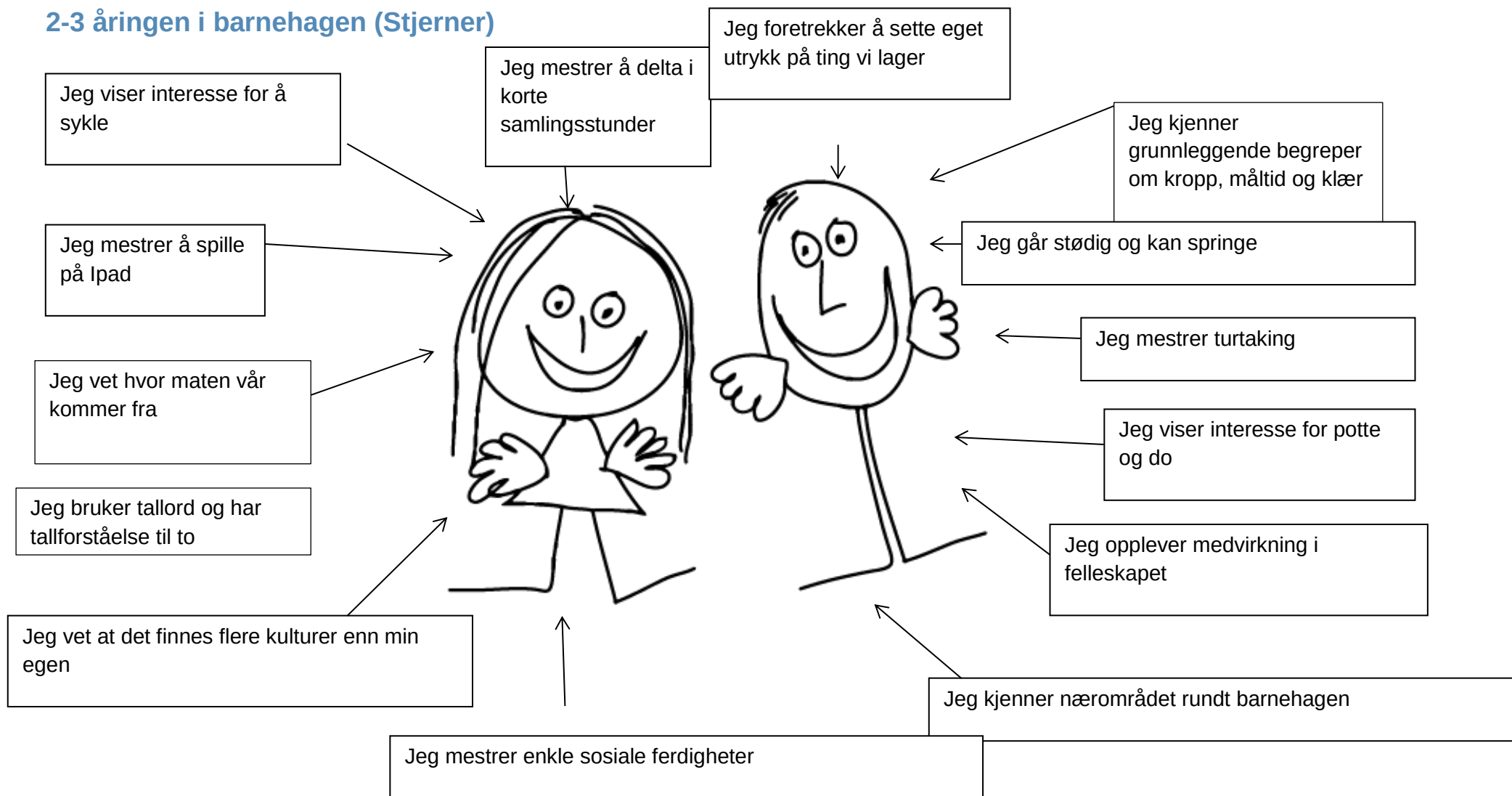
I barnehagen skal barna møte fagområdet «antall, rom og form» daglig. Vi teller, ser på farger og lager nye farger, jobber med former og lager nye former, skaper romfølelser gjennom lek i store og små rom, måler, snekrer og lar matematikken bli en del av hverdagen og livet i barnehagen. Å benytte de matematiske begrepene i hverdagen, og språksette matematikk er viktig!

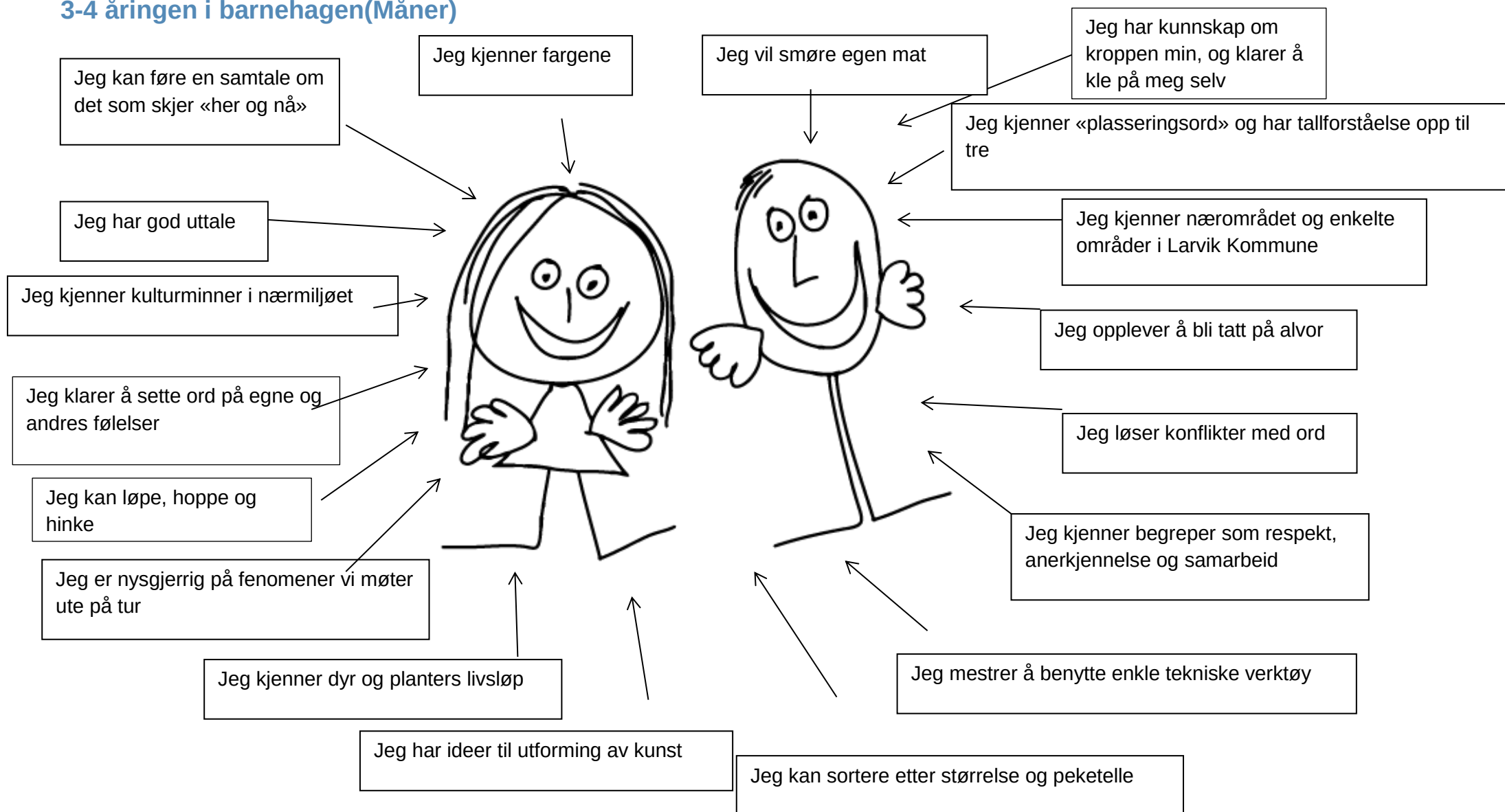
1-2 åringen i barnehagen (Bjørneroa)

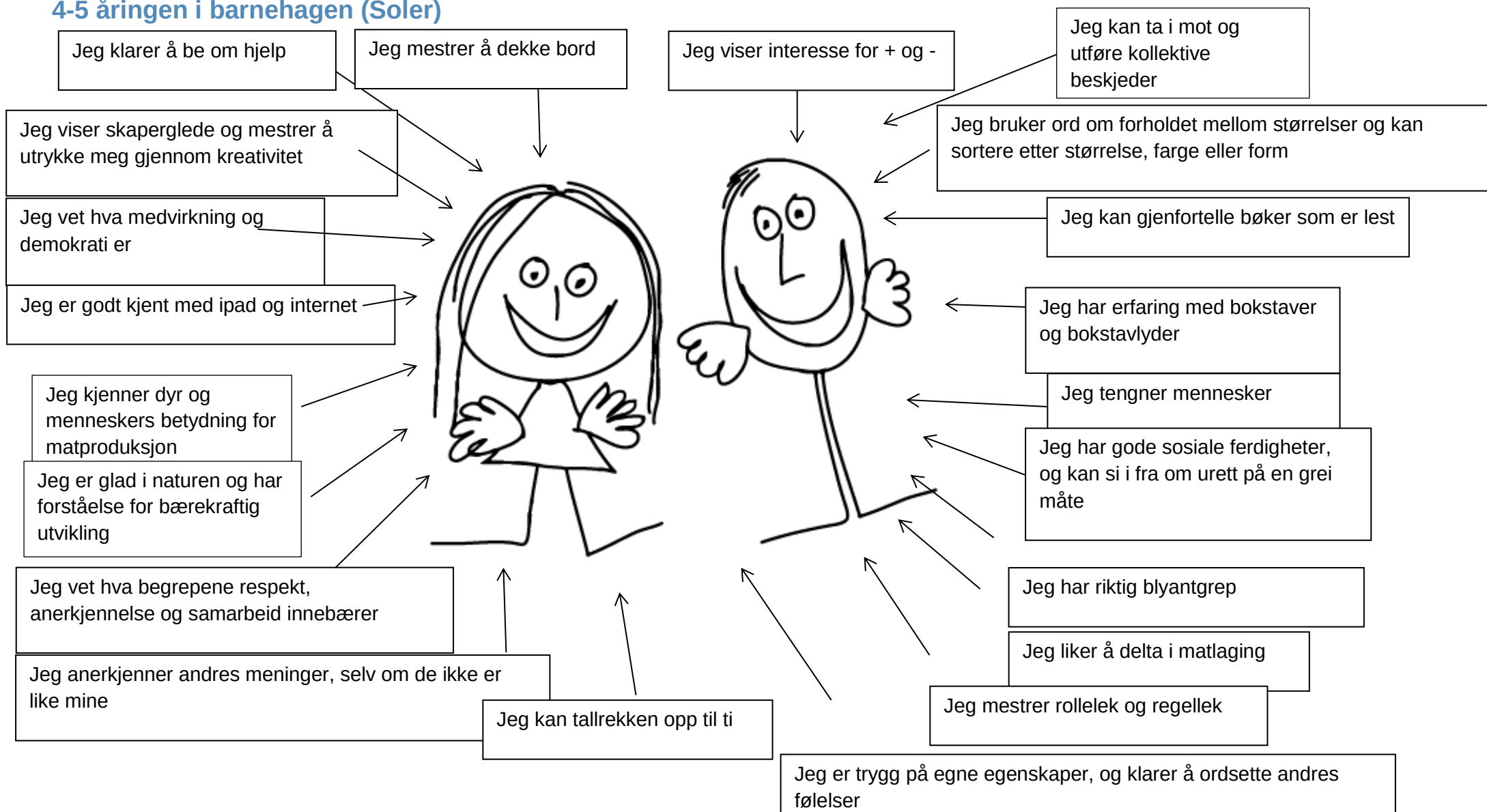
2-3 åringen i barnehagen (Stjerner)

3-4 åringen i barnehagen(Måner)

4-5 åringen i barnehagen (Soler)

Barnehagens samarbeid med andre

For å sikre et godt tverrfaglig miljø rundt alle barn har vi utviklet et samarbeid med et utvalg fagpersoner.

- **Larvik Kulturskole:** en gang i uka kommer kulturskolen og gir oss innblikk i musikkens verden. Dette er et tilbud alle kommunale barnehager i Larvik Kommune får, og som vi er veldig takknemlig for!
- **Valby Skole og Valby SFO:** Vi har et nært og godt samarbeid med Valby Skole. Vi har mulighet til å bruke gymsal, mediatek, sløydsal, skolekjøkken og naturfagrom når disse er ledige. Innimellom får vi besøk av store skolebarn fra SFO, disse leser, leker og er gode rollemodeller for de mindre barna.
- **Tjølling Familiesenter:** Tjølling Familiesenter består av helsesøstre, fysioterapeut og psykolog. Her har vi muligheten til å bestille tid i Familieråd, eller vi kan få råd og veiledning ved behov.
<http://www.larvik.kommune.no/Templates/Larvik.internett/Pages/Emneord.aspx?id=3982&epslanguage=no>
- **Andre kommunale og private barnehager i Larvik Kommune:** De kommunale barnehagene etterstreber at alle kommunens barnehager skal gjenspeile samme gode kvalitet. Dette krever samarbeid og refleksjon. Styrer og pedagoger deltar årlig på nettverksmøter og refleksjonsmøter for å sikre en faglig utvikling.
- **Pedagogisk Psykologisk Tjeneste (PPT):** Pedagogisk Psykologisk Tjeneste sørger for faglig råd og veiledning dersom barn trenger ekstra støtte. Her kan både barnehage og foreldre få veiledning ved behov. Det er også PPT som skriver sakkyndige vurderinger i forhold til barn som trenger støttepedagog og støtteassistent jmf. Opplæringslovens § 5-1
<http://www.larvik.kommune.no/Templates/Larvik.internett/Pages/Emneord.aspx?id=1301&epslanguage=no>
- **Larvik Kommunale Barnevern:** Barnevernet er en viktig ressurs for familier som trenger ekstra støtte, enten i perioder eller over lengre tid. Barnevernets oppgave er å sørge for at alle barn har en trygg og god oppvekst uavhengig av foreldrenes ressurser. Barnehagen er forpliktet ved lov til å melde fra til barnevernet dersom vi bekymrer oss for et barn. Dersom dere som foreldre bekymrer dere for barn i deres nærområde eller omgangskrets, anbefaler vi dere å ta direkte kontakt med barnevernet for råd og veiledning.
<http://www.larvik.kommune.no/no/Los-struktur/Emneord-a-a/Barnevern/>

